Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНО: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 53. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 19-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 53. VOL. LXII.

ДОМАГАЄТЬСЯ НОВОГО РЕГУЛЯМІНУ ДЛЯ БІРЖІ

ЕБЕРСТАДТ ЗА ТИМ, ЩОБ ПІДВИЩИТИ ГОТІВКУ ДЛЯ КУПІВЛІ ДЕЯКИХ РОДІВ АКЦІЙ

Вашингтон. — Сенатська Банкова і Валютова Комісія досліджує причини підвищування й сильного знижування вартостей акцій на біржі в Ню Йорку. Ці переслухання в Сенатській комісії спричинені тим, що деякі економісти побоюються, щоб ці, нічим не виправдані наглі зміни в ціні акцій не були показником того, що ця країна стоїть перед господарською знижкою, бо подібні події на біржі відбувалися в 1929 році, після чого настала була депресія в ЗДА, яка тривала довший час. Щоб устабілізувати ціни акцій, деякі фінансісти й економісти пропонують підвищити готівку, за яку купується акції. До недавна треба було платити за куплені акції готівкою, що представляє 50 відсотків вартости. Тепер цю готівку підвищено до 60 відсотків вартости акцій, але ця підвишка не мала впливу на вагання цін на акції. Тому деякі свідки пропонували, щоб цю готівку підвищити до 100 відсотків. Між найновішими свідками зізнавав фінансіст Фердінанд Еберстадт, який домагався контролі над великими капіталами, які зібрали пенсійні інституції та добродійні фундації, бо могли б вийти надужиття тими фондами, які могли б мати некорисний вплив на економіку країни. Еберстадт заявився проти того, щоб в загальному підвищувати готівку, потрібну до закупу акцій. Але він заявився за тим, щоб підвищити готівку для закупу акцій тільки на деякі окремі їх ґатунки, в яких видно найбільші скоки в цінах. Еберстадт домагався змін в так званому „короткому" продажу акцій. Другий свідок, який зізнавав в Сенатській комісії — це секретар-скарбник Конґресу Індустріяльних Організацій Джеймс Б. Карі, який сказав, що народна економіка може знайтися в трудному становищі, коли вона не зуміє використати для добра загалу робітництва автоматизацію праці, це значить, коли промисловці не зуміють, або не схочуть використати цю механізацію продукції на те, щоб зменшувати ціни на товари, але втримувати високі платні робітникам. Карі сказав, що зорганізоване робітництво не має нічого проти пляну ощадности в своїх фондах. Він заявив, що робітництво при допомозі своїх фондів виховує европейських робітників в дусі демократії. Але Карі казав, що треба змагати до того, щоб був позитивний балянс в економіці країни, вказуючи на те, що від 1953 року число затруднених постійно обнижується.

Карі вказував на те, що Компанія Дженерал Електрік від другої світової війни видала на інвестиції один більйон долярів, але одночасно зменшила число своїх робітників на 11,900 осіб. „Але, казав він, всі фабрики Дженерал Електрік Компані будуть закриті 15 вересня 1955 року, коли не буде пристойно вирішена справа робітничих платень". Карі виступав проти заяви секретаря скарбу Джорджа М. Гомфрі на цій комісії, що ці переслухання можуть захитати довір'я і викликати непевність. Карі сказав, що коли б ці переслухання могли захитати довір'я до економіки країни, то це було б непідхлібне для уряду президента Айзенгавера. Карі критикував Гомфрі і секретаря торгівлі Сінклера Вікса за те, що вони штучно хотіли б піднести ціни на акції. Але демократичний голова Сенатської комісії сенатор Вільям Фулбрайт заявив, що він не може вірити в те, щоб обидва секретарі обдурювали комісію. „Я гадаю, казав Фулбрайт, що вони зізнавали згідно з своїм переконанням".

„Бруклин Іґел" зліквідовано внаслідок страйку працівників

Бруклин, Н. Й. — Щоденник „Бруклин Іґел" зліквідовано внаслідок страйку 315 його співробітників, що почався від 29 січня цього року. Решта працівників цього щоденника також залишили працю, і тепер його видавець Френк Д. Шрот повідомив, що він ліквідує видавництво. Внаслідок цього рішення понад 600 осіб втратило працю. Цей щоденник має за собою 114-річну славну історію, і великі нюйоркські щоденники жалують, що він уже не буде появлятися. „Бруклин Іґел" друкувався щоденно в 130,000 примірників, а в неділі — 160,000. Платні його співробітників становили від 47.50 до 131.50 доляра тижнево для досвідчених членів редакції і фотографів. Співробітники домагалися 3.40 долярів підвишки в цьому році і 2.40 дол. в наступному. Власник видавництва пропонував 1.40 дол. підвишки в цьому році і однодолярову в наступному. Урядовий посередник заявив, що він буде старатися, щоб таки прийшло до порозуміння між працедавцем і робітниками, але власник видавництва не зайняв становища до цієї заяви. Робітнича організація відповіла на повідомлення власника про ліквідацію видавництва, що вона не приймає його до відома і вважає, що страйк продовжується.

В АМЕРИЦІ

● **Суддя Джордж Діц** в Пафкіпсі визначив Вільямові Б. Джансонові таку кару за 11 порушень правил їзди автом, що він їх допустився на протязі одного дня: 75 долярів кари і 30 днів тюрми. Кару тюрми дістав Джансон з припиненням виконання. Замість тюрми Джансон має ходити що неділі до церкви впродовж року. Коли пропустить один раз без оправданої причини — мусить іти до в'язниці.

● **В 1954 році** 27,000 американців втратили зір. Це є найбільше число в порівнянні з усіми попередніми роками. В ЗДА є всіх сліпих 319,000.

● **В суботу 19 березня** прибуває до Вашинґтону головний командант НАТО генерал Алфред М. Ґрунтер, де конферуватиме з представниками департаменту оборони. 24 березня він вернеться до Парижу.

● **В перший день** свого урядування 250 санітарних поліцистів видали 1,071 один „тикет" тим нюйоркчанам, які кидали папери або сміття на вулиці. Санітарний комісар оголосив, що боротьба проти занечищування Ню Йорку триватиме доти, аж поки найбільше в світі місто не позбудеться бруду.

● **Демократичний сенатор** Джордж А. Сметерс заявив перед Сенатською Правничою Підкомісією, що кандидатів на президента треба вибирати на правиборах цілої країни. Досі ці кандидатури вирішують політичні „боси" обох партій на своїх номінаційних конвенціях.

● **Чотири представники** індіянського племени невейджо, виступаючи перед Конґресовою Підкомісією Внутрішніх справ, домагалися від уряду 212 мільйонів долярів для наводнювання долини ріки Сан Хуан, що пливе недалеко кордону між мехіканським і колорадськими стейтами.

● **На невикінченій** ще дорозі в стейті Мериленд застрягло в болоті авто однієї жінки. Зустрічний автоводій старався їй допомогти випхати авто з болота, але не міг нічого вдіяти. Аж з чорної лімузини, яка в цей час над'їхала, висіли чотири пани, підійшли до застряглого авта і витягли його на тверде місце. Власниця авта довідалася, що ці панове — охоронці президента Айзенгавера, з яким вони їхали.

● **В Кембріджі, Масс.,** помер 63-річний сліпець Воллес Ендрюс, якого всі вважали за бідака, бо жив він у кімнаті, за яку платив три доляри тижнево. Після його смерти урядовці знайшли в нього мастку вартости — 34,000 долярів.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ЗАВЕРШИЛА РАТИФІКАЦІЮ ПАРИЗЬКИХ ДОГОВОРІВ

Бонн. — Вища палата західньо-німецького парляменту, т. зв. Райхсрат (у відрізненні від нижчої палати, — Райхстаґу) ратифікувала в четвер 17 березня вечором всі протоколи Паризького договору, який дозволяє Західній Німеччині на поставлення пів мільйона вояків і летунства силою 1,300 літаків. В голосуванні 29 західньо-німецьких сенаторів було „за" і 9 „проти". Цим голосуванням Західня Німеччина остаточно завершила ратифікацію Паризьких договорів, що привертають їй суверенність та роблять повноправним партнером у системі західньої оборони. Нижча палата праляменту,— Райхстаґ, ратифікувала ці договори вже раніше.

Всі комісії французької Ради Республіки затвердили Паризький договір

Париж. — Французький міністер закордонних справ Антуан Піне осягнув визначного успіху, здобувши затвердження Паризького договору 3-ма найважнішими комісіями вищої палати французького парляменту, Ради Республіки. Закордонна комісія рішила поручити ратифікацію того договору 20 голосами проти 6, комісія оборони 14 голосами проти 9, й економічна 12 проти 4. Одна тільки економічна комісія порекомендувала впровадити Паризький договір в життя аж після остаточного вияснення господарських стосунків із Зарщиною, а дві інші комісії рішили прийняти Паризький договір без ніяких змін. Тому шанси цього договору в Раді Республіки майже запевнені. Французькі сенатори, щоб зрівноважити резолюцію, яку німецький парлямент прийняв про Зарщину, приймуть мабуть також свою резолюцію,по по лінії французьк. міркувань Дебата призначена на 22 ц.м., а розпочнеться найдальше 24-го, отже таки в найближчому тижні.

ЗДА не мусять боятися СССР

Сан Ґебріел, Каліфорнія. — Республіканський конґресмен Пет Ґіллінґс заявив, що ЗДА в такій мірі перевищують зброєю СССР, що „ми зовсім не мусимо боятися нападу Росії на нас". Конґресмен Ґіллінґс вважає, що „якби навіть російські комуністи вирішили заатакувати нас, то змогли б досягнути нас, хіба до Сіетел в стейті Вашинґтон з тією зброєю, яку вони тепер мають".

Танки як охорона проти атомової бомби

Вашинґтон. — В армії почнуть випробовувати танки, як охорону проти атомової зброї. Перша проба відбудеться в квітні на дослідних полях Невади. У пробі братиме участь батальйон танків типу „Петтон 48". Танки підуть як передня сторожа, а за ними їхатиме польова артилерія та інженерні з'єднання. У вправах братимуть участь 266 моторових возів та 800 вояків, які творитимуть бойову одиницю, а всіх вояків учасників цих вправ — буде 5,000. Танковий батальйон стоятиме за 3,500 ярдів від місця, де вибухне атомове стрільно, а в окопах сидітимуть вояки — обсерватори. У віддалі 400 ярдів за танками стоятимуть 30 панцерних авт, в кожному з яких будуть знаходитися 9 вояків. За пляном маневрів „ворогові" вдається прорватися через оборонні лінії, але атомова артилерія зробить вилім у ворожому фронті, через який американські війська вдарять на ворога. Вправи мають виявити, як швидко і як близько можна буде підійти до місця, на яке стріляють атомові гармати.

Матусова засудили на три роки в'язниці

Ель Пасо, Тексас. — Федеральний суд засудив на три роки в'язниці Гарві Матусова за бразу суду. Матусов багато разів виступав як свідок в судах і в конґресових комісіях, де свідчив про багатьох обвинувачених, що вони — комуністи. Недавно він змінив свою поставу до комуністів, до яких і сам давніше належав, і заявив, що всі його попередні свідчення були фальшиві, і що він їх тепер відкликує. Матусов завжди зізнавав під присягою, а тому його протилежні свідчення мусять містити в собі кривоприсягу. В Ель Пасо Матусов свідчив у справі Клінтона Дженкса, якого засуджено до п'ятирічного ув'язнення за фальшування документу про те, що він не є комуністом. Суддя заявив, що Матусов „навмисно й злочинно" перешкоджав судові у винесенні справедливого рішення. Засудженого перевезено до повітової тюрми. Його оборонець зголосив апеляцію. Суддя визначив апеляційний бонд в сумі 10,000 дол. Дженкса засуджено на основі свідчень Матусова, який їх відкликав. Джекс вносив апеляцію на цій основі, але суд не взяв під увагу цієї апеляції.

Збільшення оплат поліпшить поштову службу

Вашинґтон. — Генеральний поштмайстер Артур Е. Соммерфілд заявив на Комісії Видатків у Палаті Репрезентантів, що надто низькі оплати за поштові пересилки не дають можливости поліпшувати поштову службу. Соммерфілд твердив, що прийняття запропонованого законопроєкту про підвищення поштових оплат (звичайний лист мав би коштувати не три, а чотири центи) збільшило б прибутки поштового департаменту на 332,250,000 дол. річно. Члени Комісії Видатків критикували генерального поштмайстра за те, що не старається поліпшувати поштову службу. Відповідаючи на критику, Соммерфілд заявив, що великий недобір його департаменту, який виникає внаслідок занизьких поштових оплат, не дозволяє змеханізувати поштові процеси. В деяких великих містах, сказав Соммерфілд, поштовики мусять сортувати посилки на вулиці під час дощу або в спеку.

Державний Інститут про вплив курення на легені

Вашинґтон. — Крайовий Інститут для дослідження пістряка стверджує на основі доступних інформацій, що серед людей, які багато курять, число випадків захворіння на пістряка легенів у десять разів більше, як між людьми, які зовсім не курять. Одначе, директор цього інституту д-р Джан Р. Геллер застерігся, що досліди, які веде ця інституція, ще незакінчені, і тому ще не можна опублікувати урядові висліди про шкідливість курення. Цю заяву склав д-р Геллер на закритому засіданні Підкомісії Видатків у Палаті Репрезентантів місяць тому, а опубліковано її аж тепер. Д-р Геллер повідомив підкомісію, що інститут зможе прийти до висновків у цій справі лише тоді ,коли фахівці подадуть звіт про те, який вплив мало курення на 200,000 воєнних ветеранів з першої світової війни.

ОПРИЛЮДНЕНІ ЯЛТИНСЬКІ ПРОТОКОЛИ ВИКЛИКАЛИ СУПЕРЕЧНІ ВРАЖЕННЯ

ДОЛЛЕС НЕ ХОЧЕ ПОЯСНИТИ, ЧОМУ ОПРИЛЮДНЕНО ПРОТОКОЛИ. — ПЕРЕДБАЧУЮТЬ УСКЛАДНЕННЯ ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Лідер республіканської меншости в Сенаті, сен. Вільям Новленд (справа) і сен. Стайл Бриджес, конферують у Вашинґтоні в справі одержаних ними примірників тількищо опублікованих секретних протоколів Ялтинської конференції.

Ню Йорк. — Відомості, які наспіли до ,Ню Йорк Таймс-у' від його кореспондентів з Лондону, Парижу, Бонн, Токіо, Тайпегу й Оттави однозгідно стверджують, що оприлюднення державним департаментом тайних протоколів Ялтинської конференції з лютого 1945 р. зробило скрізь величезне враження. Підсумовуючи ті голоси можна прийти до висновку, що назагал скрізь враження неґативне. Державний департамент покищо відмовився пояснити, чому саме несподівано рішено видати Ялтинські протоколи для опублікування. У закордонних столицях панує переконання, що це сталося радше з внутрішньо-політичних, як задордонно-політичних міркувань, а саме, щоб дати республіканській партії сильніші арґументи проти колишньої демократичної адміністрації, відповідальної за Ялту, а тим самим за її погубні наслідки після війни. Сам державний секретар Дж. Ф. Доллес, запитаний одним журналістом на летовищі безпосередньо перед своїм відлетом до Канади: — „Чому ви видали до оприлюднення Ялтинські протоколи?" — почервонів і гнівно відповів, що він не на те готовився говорити про американсько-канадійські взаємини, — щоб відповідати на той поставлений йому запит. Після того ввійшов до літака.

Винстон Черчил заявив, що в „американській редакції" протоколів знаходиться „численні помилки". Але, — додав він — тому, що оприлюднений американськими часописами текст охоплює коло 500 книжкових сторінок, то вимагатиме довшого часу, поки він, Черчил, зможе перестудіювати їх і порівняти з англійськими. В американських часописах звертається увагу, що для англо-американських взаємин поважне значення в отих протоколах має виявлена в них незгода між ЗДА і Англією в найважніших точках Ялтинської конференції. Мовляв, тих розбіжностей не узгіднено перед Ялтою і вони проявились там з великою шкодою для західніх альянтів та з можливістю для Сталіна — вигравати одних проти других і самому зискувати. Особливо зробило в Англії погане враження виявлення, що Рузвелт готовий був віддати китайцям англійську колонію Гонґ-Конґ і що в своїх приватних розмовах зі Сталіном робив некорисні заваги про політику Англії. — Черчил буцім то невдоволений теж, що оприлюднені протоколи представляють його некорисно в очах усіх поляків. Відомості з Парижу кажуть, що Ялтинські протоколи не зробили глибшого враження на тамошні політичні кола, — призвичаєні — мовляв — вже до неприємних для них заввваг їхніх західніх союзників. Згідно з оприлюдненими протоколами не тільки Сталін висловився з презирством про слабість Франції, але й Черчил легковажив її собі та був проти втягання Франції до „вузького гурту" трьох альянтів — ЗДА, Англії і СССР. Франція, як відомо, не була репрезентована в Ялті, але в її неприсутності говорено про Індо-Китай. В політичних колах в столиці Західньої Німеччини Бонн загальне враження таке, що оприлюднені протоколи є найкращим доказом, які великі помилки зробили західні державні діячі в Ялті тодішнім своїм скрайньо-ворожим і непередбачливим підходом до ролі Німеччини. В Японії скріпились ворожі настрої проти СССР, які за приступленням до війни проти Японії дістали південний Сахалін, Курильські острови, Порт Артур і Дайрен.

Єгипет домагається покарання Ізраїлю

Об'єднані Нації. — Представник Єгипту Омар Лявтфі зажадав від Ради Безпеки Об'єднаних Націй, щоб не тільки осуджено, але й покарано Ізраїль за збройний наїзд ізраїльської військової частини на єгипетську військову станицю в дні 28 лютого ц. р. біля місцевости Газа по єгипетському боці. У тому наїзді згинуло 38 єгипетських і 8 ізраїльських вояків. Єгипет зажадав, щоб припинено всяку дальшу допомогу Ізраїлеві і щоб Ізраїль заплатив відшкодування родинам поляглих та раненим в отому зударі. На засіданні Ради Безпеки 17 ц. м. голова мішаної військової комісії ОН для береження постанов перемир'я на ізраїльсько-арабських кордонах, канадійський генерал Бернс склав вичерпний звіт про ту ізраїльсько-єгипетську сутичку, причому він признав, що її можна б уважати актом відплати Ізраїлю за цілу низку порушень постанов перемир'я збоку Єгипту, як на це скаржиться Ізраїль.

Англія й Америка приступлять до турецько-іракського пакту

Лондон. — Не тільки Англія, але й Америка приступить до договору, що його недавно підписали Туреччина й Ірак, — пишуть лондонські часописи. Обидві договірні держави старалися тільки перевірити в Лондоні й Вашинґтоні, чи можна запросити Англію й Америку до участи в їхньому союзі. Зрештою, ЗДА й Англія пов'язані з Туреччиною спільною участю в НАТО, обидві держави стоять також у тісних взаєминах з Іраком: Англія вибудувала в ньому летовища, ЗДА допомагають грішми і зброєю. Формальне приступлення до цього турецько - іракського пакту трудніше технічно в ЗДА, де раніше мусить відбутися переслухання в Сенаті й де такий союз мусить перейти складну ратифікаційну процедуру.

Виключенння Бевана загострює кризу Партії Праці

Лондон. — Виключення Онеріна Бевана, лідера лісого крила Партії Праці, з парляментарного представництва, тільки загострило внутрішню кризу в цій партії — повідомляють часописи. Невеличка більшість, яка заявилась за офіційним проводом партії Клемента Етлі, виявила слабість позиції цього останнього. Партія має 293 послів. З них 30 не було на засіданні, на якому відбувався „суд" над Беваном: це були ті, що перебували поза Англією, або були хворі. Пропозиція про виключення Бевана перейшла, як ми вже вчора повідомляли, більшістю 141 голосу проти 123, але пропозиція про висловлення йому лише догани перепала ще меншою більшістю — 138 голосами проти 124. Сам Беван не перепрошував Етлі та партійного проводу й не підкорився йому. Замість того, він обвинувачував різних членів партійної більшости в тому, що вони — закидаючи йому підривання престижу голови партії Етлі — самі критикують політику Етлі й виступають проти нього. Беван вже не є членом партійної парляментарної репрезентації, але він залишається й надалі лідером лівого крила партії, і до його голосу будуть прислухатися лейбуристи в парляменті і поза ним.

Ватикан осудив еспанського кардинала

Мадрид. — Ватикан видав заяву, яку загально вважається рідким в історії Католицької Церкви осудом одного з найвищих достойників цієї Церкви, в даному випадку кардинала Сеґури, архиєпископа Севіллі. Цей осуд зроблено у формі листа, що його папський нунцій у Мадриді вислав до епархіяльної консисторії в Севіллі. Вважають, що такого листа не можна було вислати без попередньої згоди і порозуміння з Папою. Політичною підставою осуду вважають опозиційне становище, що його кардинал Сеґура займає до режиму генерала Франка.

Людина, що вдерлася в англійське посольство у Москві була „ненормальна"

Москва. — Совєтський уряд повідомив про результат слідства, переведеного у справі якогось чоловіка, що в останню неділю, поранивши совєтського поліціяна, вдерся до будинку англійської амбасади, де його роззброїли службовці амбасади й потім передали поліції. В офіційному комунікаті описано подію й подано, що прізвище цього чоловіка В. А. Матвєєв, і що є він совєтським громадянином. „Згідно з вислідами лікарського обслідування, Матвєєв — психічно хворий, що й стало причиною його поведінки".

Австрія пропонує Москві окрему конференцію

Відень. — Австрія запропонувала Москві скликати конференцію про мировий договір з Австрією незалежно від усіх інших актуальних міжнародних справ. Свою пропозицію Австрія зробила у відповіді на совєтську ноту, в якій Молотов просив австрійський уряд, щоб він в інтересі Австрії допомагав совєтським заходам скликати мерщій нову конференцію 4-ох великодержав у справі Німеччини й Австрії. Молотов вказував на конечність устійнити ґарантії від усіх 4-ох великодержав, що не повториться німецько - австрійський „аншлюс". Австрія запевняє тепер Молотова, що вона саме бореться за свою самостійність, є проти всякої ідеї нового „аншлюсу" і сама не хоче належати до ніякого військового бльоку ані не задумує дозволяти комунебудь будувати летунські бази на своїй території. Молотов погрожував раніше, що озброєння Західньої Німеччини покладе край також австрійським надіям на мировий договір, але недавно, в своєму виступі перед Верховним Совєтом говорив про готовість Москви відкликати свої війська з Австрії, отже змінив становище, що його займав у січні мин. року на Берлінській конференції. Мир СССР з Австрією і відкликання звідтіль совєтських військ президент Айзенгавер уважав давно за перший доказ доброї волі Москви.

У СВІТІ

● **Онерін Беван,** виключений з англійської парляментарної репрезентації лідер лівого крила опозиційної Партії Праці, має 58 років, а вже 26 років засідає в парляменті. Кажуть, що він — найкращий парляментарний промовець і найсильніша індивідуальність поруч Черчила, дармащо засліплений симпатик Москви і нереальний пацифіст.

● **У Банґкоку,** столиці Сіяму, 49 осіб засуджено за протидержавну змову на 20 років в'язниці кожний, але всім їм — за винятком одного — знижено кару до 13 років за добру поведінку у слідчій в'язниці, в якій вони сиділи від листопада 1952 року. Всі вони — комуністи і займалися зорганізуванням змовників особливо в сіямській армії і поліції.

● **80-річний архиєпископ** Йорку, другий найвищий церковний достойник в Англії, д-р Сиріл Ґарбет, що з титулу засідає в палаті лордів, але рідко коли забирає слово, зробив це тепер в обороні військового бюджету. Архиєпископ приєднався до становища Черчила, признавши, що Англія повинна продукувати водневу бомбу для власної оборони.

● **В Японії** кількакратно стверджувано в минулому році наслідки експериментальних вибухів совєтських водневих бомб у центральному і підарктичному Сибіру. В травні мин. року появилися в Токіо на базарі суниці, заражені радіоактивністю. Учені пояснили це радіоактивним дощем, що впав із хмар, пригнаних вітром з Сибіру. Також виявлено радіоактивність у листках чаю на плянтаціях. Овочі й ярину можна сполоскати і тим „оздоровити". Гірше, коли радіоактивний дощ заразить пашу.

● **Ватикан** екскомунікував колишнього генерального вікарія Нанкінської епархії, католицького священика - китайця, який пішов по лінії намагань комуністичного уряду і розпочав акцію творення „народної" католицької Церкви, підлеглої не Римові, а власному „папі", що його призначив би комуністичний уряд.

● **16 березня 1935 року,** отже 20 років тому, вперше після світової війни введено в Німеччині обов'язок військової служби. Чотири роки пізніше озброєна до зубів Німеччина була готова до нової війни. Ці роковини німецькі пацифісти використовують для кампанії проти ратифікації Паризького договору й проти канцлера Аденауера.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯЛТИНСЬКІ ДОКУМЕНТИ

Уряд З'єдинених Держав, беручи до уваги всі ті суперечності, що виникли навколо конференції і договору між найвищими представниками трьох найбільших воєнних союзників: американським президентом Рузвелтом, британським прем'єром Черчилом і совєтським диктатором Сталіним у кримському місті Ялті в 1945-му році, — рішив остаточно опублікувати всі секретні досі документи в цій справі і передати їх під оцінку своєму власному народові і світовій опінії.

Опубліковані документи охоплюють 400,000 слів, отже становлять середнього розміру книгу на приблизно 500 сторінок, і, з уваги на їх важливість, вимагають основної та дбайливої студії, щоб можна було дати їх повну оцінку. В дальших виданнях постараємось дати нашим читачам докладний перегляд цих документів, зокрема тих їх розділів і місць, що безпосередньо або посередньо відносяться до України та української проблематики. Але, переглянувши на швидку руку опубліковані документи, можемо відразу ствердити, що вони ні в чому не змінюють і не можуть змінити того становища і того погляду на договір у Ялті, що його солідарно зайняли українці і що в загальному був схарактеризований на цьому місці („Знову справа Ялти", „Свобода", 3-го березня 1955).

З приємністю треба ствердити, що подібне становище зайняла в цій справі тепер, у зв'язку з публікацією документів, і найбільш відповідальна частина американської преси. І так, характеризуючи на підставі цих документів договір в Ялті, „Ню Йорк Таймс" у виданні з 17 березня стверджує, що: 1. В Ялті зроблено дві основні помилки, себто в рішеннях щодо Німеччини і Японії, коли застосовано до тих двох народів „колективну відповідальність" за воєнні злочини їх провідників, забуваючи, що вчорашній ворог може бути завтрішнім приятелем і союзником. Ці основні помилки після війни направлено; 2. Якби інші постанови Ялти, отже й визначення східніх кордонів Польщі на лінії Керзона та привернення Польщі й іншим народам Східньої Европи їхньої національної суверенности, були здійснені, то світ і життя в ньому сьогодні виглядали б куди краще. Додаймо до цього, що цей світ ще краще виглядав би, якби в поодиноких засадничих справах рішали принципи і справедливість, а не хвилеві та коньюнктуральні політичні чи інші міркування.

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ

До чудової мозаїки українських звичаїв і традицій належить і Сорокоуст, окрема згадка про покійників на сороковий день після їх смерти. Влаштовується Сорокоуст родинним порядком, з відповідними відправами в церкві та зустрічами в домах. Таким самим родинним порядком згадуємо сьогодні й нашого Великого Покійника, незабутнього і невіджалуваного головного редактора „Свободи", сл. п. д-ра Луку Мишугу, для якого „Свобода" і наш нарід були всім: домом, родиною, були тою його „болізню", для якої він жив і трудився.

Уже 40 днів немає між нами д-ра Мишуги, а майже за два роки перед його смертю ми в Редакції знали, що день його кінця невблаганно зближається. Проте, щойно з кожним черговим днем після його смерти відчувається ту велику прогалину, яка після нього залишилась. Життя йде своїм порядком, природа має свої закони, яких нікому не відвернути і до яких належить дочасність людського життя на цьому світі. Єдине, що по людях може залишитись, це та „вічная пам'ять", про яку співається у похоронних піснях і яка залежить від нікого іншого, лише від кожної поодинокої людини. Д-р Мишуга сам за свого життя про ту вічну пам'ять не дбав, але він дбав про все те, що єдине може вічну пам'ять зберегти: чесне і трудяще життя та беззастережну відданість і службу своєму народові.

Вістка про смерть д-ра Мишуги 40 днів тому потрясла до глибини всім нашим суспільством. Свідчить про це її великий відгомін в українській і американській та чужомовній пресі, свідчать про це сотні листів з висловами жалю і співчуття, що наспіли до Редакції „Свободи" та Головного Уряду Українського Народного Союзу. Свій глибокий жаль і співчуття висловили деякі церковні достойники, висловили наші найвидатніші політики, культурні і суспільні діячі та установи, висловили і висловлюють в першу чергу „прості люди", бо для них сл. п. д-р Лука Мишуга був символом і поняттям їхнього провідника і їхнього слуги в одній особі.

Усе це, разом з величезною духово-ідейною спадщиною, яку залишив д-р Мишуга, ґарантує йому ту Вічную Пам'ять, те тривале місце в історії, пам'яті і в серці Українського Народу.

ЦІКАВІШІ ПОДРОБИЦІ З ЯЛТИНСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

„Дядько Джо"

Конференція в Ялті з лютого 1945 р. була попереджена довгим тайним листуванням про її цілі, час і місце. В „дуже секретному" листі през. Ф. Д. Рузвелта до прем'єра В. Черчила, пересланого через американського морського атташе в Лондоні й датованого у Вашингтоні 4 жовтня 1944 р., Рузвелт називає Сталіна трикратно „Дядьком Йосипом" — „Uncle Joe". Те саме повторюється в листі Рузвелта до Черчила з 18 листопада 1944 р. У відповіді на той останній лист Черчил, у своєму листі з 19 листопада 1945 р., пише про Сталіна, як про „U. J.". Пропозицію західніх союзників, щоб конференцію відбути в Єрусалимі, Єгипті, на Мальті, чи на Креті — Сталін відкинув, покликавшись на „заборону лікарів" виїздити кудинебудь дальше, літаком, або кораблем.

Приїзд делеґацій і місце конференції

През. Ф. Д. Рузвелт прибув був в суботу 3 лютого 1945 р. літаком із Мальти на Середземному морі на летовище в Сакі на Криму, перелетівши 1,375 миль. 6 бойових літаків летіли в його охороні, але один з них, наслідком дефекту в моторі, мусів завернути до Атен. Рузвелт залишився в літаку до часу, коли, в пів години пізніше, прибув літаком з Мальти, також у супроводі 6-ти бомбардувальників, прем'єр Черчил. Цей останній підійшов до літака Рузвелта, а тоді той вийшов і обидва вступили до військового „джіпа", відібравши в ньому дефіляду почесної совєтської сторожі. Військова музика відіграла три гимни: американський, англійський і „Інтернаціонал". З Сакі, через Симферопіль й Алушту, Рузвелт і Черчил поїхали „джіпом" до Ялти, віддаленої на 80 миль (120 км.) Шоферами цілої валки авт були виключно совєтські військовики. У порті Ялти стояли два американські міноловці, а 5 інших американських воєнних кораблів різних типів заякорились у віддаленому на 80 миль Севастополі. Совєтські чинники спротивились їхньому переїздові до Ялтинського порту, покликуючись на небезпеку від мін. Сталін приїхав безпосередньо до Ялти, вечером того ж дня. Американська делеґація замешкала в літньому палаці царя Миколи II „Лівадія" і двох бічних будинках, званих „Світський корпус". Сама конференція відбувалась в колишній балевій і бенкетній залі „Лівадії".

В Ялтинських протоколах славиться „подивугідну роботу", що її зробили большевики, привівши цілком до ладу, відремонтувавши всі ті будинки зверху і внутрі та наново умеблювавши їх впродовж трьох тижнів, коли вирішено відбути конференцію саме в Ялті. Інженерів і ремісників прислано з Москви, а частину меблів і постіль стягнено з найближчих совєтських шпиталів. Німці на відхідному цілком понищили всі будинки в Ялті. У даному, тепер оприлюдненому документі, згадується, що єдиним оцілілим предметом у великій, колись більярдовій кімнаті, яку перероблено на спальню Ф. Д. Рузвелта, були два образи.

Учасники конференції

У першому засіданні Ялтинської конференції взяли участь такі особи: Від ЗДА: президент Рузвелт, державний секретар Стеттініюс, адмірал Лігай, генерал Маршал, адмірал Кінґ, американський амбасадор в Москві (тепер губернатор стейту Ню Йорк) Гарриман, генерал Дін, генерал Катер і генерал МекФарленд. Від Великої Британії: прем'єр Черчил, міністер закордонних справ Іден, польовий маршал Брук, маршал летунства Портал, польовий маршал Александер, адмірал Каннінґгем, генерал Ізмей й майор Бирз. Від СССР: Сталін, комісар закордонних справ Молотов, адмірал Кузнєцов, генерал Антонов, маршал летунства Кудяков, Вишинський, Майскій, Громико і Павлов. Персональний склад учасників на різних засіданнях дещо змінювався, при чому в американській делеґації приймали участь здебільша також Матьюз, Болен (теперішній амбасадор у Москві), Бирнс (пізніший державний секретар, потім губернатор у Савт Дакоті), Гопкінс (асистент Рузвелта) і — Алджер Гісс, директор відділу спеціяльних політичних справ у державному департаменті, потім засуджений на 5 років в'язниці за кривоприсягу, що ніби не передавав таких документів совєтським чинникам.

Перші заяви Рузвелта і Черчила про Лінію Керзона

На засіданні 6 лютого 1945 року, коли вперше заторкнено „польську справу", Ф. Д. Рузвелт „сказав, що він у Тегерані заявив був, що на його думку американський нарід назагал дивиться прихильно на лінію Керзона, як східню границю Польщі, але він уважає, що коли б совєтський уряд погодився на концесію щодо Львова й нафтових теренів у провінції Львова, то воно мало б дуже корисний наслідок. Він сказав, що він тільки піддає суґестію під обміркування і не буде на ній настоювати".

Черчил „сказав, що він „послідовно заявляв у парляменті й деінде, що англійський уряд буде підтримувати лінію Керзона, навіть залишаючи Львів Совєтському Союзові. Його критикували за це і так само п. Ідена, але він відчував, що після тих тягарів, що їх Росія несла у цій війні, Лінія Керзона не була рішенням сили, тільки справедливости. Він сказав, що залишається на тій позиції. Очевидно, він додав, що коли б могутній Совєтський Союз міг зробити деякий жест супроти багато слабшої країни, такий, як зречення зі Львова, то такий акт великодушности заслуговував би на признання і подив. Він сказав, що він багато більше зацікавлений в суверенності й незалежності Польщі, як у її кордонній лінії, — він хотів би бачити поляків, щоб вони мали дім, в якому могли б зорганізувати своє життя, як захотіли б. Це одинокий об'єктивний заміт, що його зробив після того, як часто чув, що маршал Сталін якнайтвердіше настоює на цьому, і підкреслив свою віру в оті заяви. Він сказав, що тому він не вважає питання кордонів, як питання життьової ваги"...

ГЛИБОКУ ВДЯЧНІСТЬ

ВИСЛОВЛЮЄМО ЦІЄЮ ДОРОГОЮ ВСІМ УКРАЇНСЬКИМ ІНСТИТУЦІЯМ, ТОВАРИСТВАМ І ОРГАНІЗАЦІЯМ, УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ ТА ВСІМ ТИМ ВШ. УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДЯНАМ У ЦІЙ ТА ІНШИХ КРАЇНАХ, ЯКІ НАДІСЛАЛИ НАМ ВИСЛОВИ СВОГО ЖАЛЮ ТА СПІВЧУТТЯ З ПРИВОДУ СМЕРТИ СЛ. П. Д-РА ЛУКИ МИШУГИ, ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ".

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

В-ВО „СВОБОДА"

Б. Л.

„КУКУРУДЗЯНА ДОБА" В СОВЄТАХ

Промова Хрущова це — найбільший „акт самообвинувачення" за занепад рільництва, опертий на „власних зізнаннях", а не на здогадах.

„Існуюча продукція зерна не може покрити потреб народного господарства. Можуть нас запитати: чому дотепер вважалося, що ми маємо хліба досить, а тепер говоримо про конечність збільшити продукцію зерна?'

Це тому, що „росте добробут" мас, які краще відживляються; щороку „приростає" 3 мільйони населення. „Нам треба мати запаси для експорту; потрібні великі резерви збіжжя... це зерно для кожного і не потрібно доводити, а, врешті треба зерна на пашу для худоби". Хрущов лише не сказав ясно, що великі резерви — то запаси „моб" — на потреби війни.

Совєти потребують річно, за обчисленнями Д е р ж п л а н у, десять мільярдів пудів зерна; цього мають осягнути протягом п'яти-шести років.

Можливості з б і л ь ш е н н я продукції такі:

Збільшити врожай на „старих землях", — для цього „треба передусім зменшити величезні втрати під час жнив... коли через затягування жнив у багатьох радгоспах і колгоспах втрачається... 25% збіжжя... А скільки втрачається, коли жнива тягнуться місяць або 45 днів?

Енерґійно „освоювати" цілини й пустирі. З цілин сподівається Хрущов у 1960 р. зібрати 1,8 млрд. пудів, але заперечує тому недостача „технічного обладнання".

Найважливішою пробоєвою, „дошкою рятунку" є кукурудза. Вона має врятувати „батьківщину" від голоду, дати товщі, принести добробут колгоспникам, а масну їжу — містові. Большевики мусіли признати, що „підпалювач війни" — ЗДА господарюють краще: майже 35 млн. гектарів у ЗДА засіяно кукурудзою, зібрано 3,5 млрд. пудів — більше як половину всього збіжжя. „А у нас під кукурудзою лише 3,5 млн. гектарів і 3,3% всього збіжжя. Кукурудзи ми недоцінювали, легковажили, вона була „в загоні... Треба збільшити площу під кукурудзою до 28 млн. гектарів до 1960 року. Під кукурудзу треба віддати 8,5 млн. гектарів, які обсіваються іншим збіжжям, і 7 млн. гектарів, які обсівали пашами й були під луками".

Лише тоді Совєти матимуть необхідних 10 млрд. пудів зерна, і буде можливість „виділити" 4 млрд. пудів для годівлі. Кукурудзу треба сіяти скрізь, а не лише „в південних районах".

Видно, „кукурудзяна доба" буде впроваджуватись в життя в першу чергу на Україні. Як відіб'ється ґвалтовна зміна культур на рільництві — не трудно передбачити. Люди мусітимуть „переставитись" на харчування кукурудзою.

Як за командою, газета „Радянська Україна" зробилася тепер кукурудзяною газетою з наголовками: „Кукурудзі — широкий шлях на поля!", „Майстри високих урожаїв" (очевидно кукурудзи), „Неперейнята слава" — репортаж про кукурудзу...

Кукурудза дасть спроможність збільшити продукцію м'яса, сала й молока в 2 рази, а яєць — 2.2 раза.

Як стоїть годівля худоби тепер, подають приклади газети: У Комеровській області від 1940 до 1953 р. кількість свиней збільшилася з 68 на 129 тис. штук, а м'яса з них одержано менше: в 1940 р. — 1900, а в 1953 р. — 1550 тонн! У Костромській області кількість корів збільшилася на 20%, а молока зібрано на 10% менше. „Таких прикладів можна навести багато".

Не обійшлося без поезії. Хрущов наводить вірш Маяковського, „який не займався рільництвом, але розумів, що корова мусить давати молоко". Вірш у перекладі звучить так: „Як тобі на ім'я корова, то мусиш мати молоко й вим'я. А як ти без молока й без вимені, то начорта здалось мені твоє коров'яче ім'я".

„А що тепер віддають колгоспи? Беконових свиней 3% замість 30%; свиней на сало — 6% замість 35%. Віддають 22% свиней живої ваги... 30 кіло. Хіба ж то свиня? Це не свиня, а свинство".

Віршів про свиню покищо немає „на літературнім ярмарку", але „всеросійський господар" пригадав народне прислів'я: „свиня — це селянська скарбонка"...

З рогатою худобою так само. „виконують пляни... але віддають багато „недогодованої худоби". На базах міністерства радгоспів, внаслідок „безгосподарности" начальства, худоба втратила... живої ваги 42.000 тонн!

Керівники м і н і с т е р ства створили теорію, що „худоба довший час може бути без паші, а коли її поїти, то не спадає на вазі... Робітники Інституту м'ясної промисловости так пояснювали свої досліди: „Перших дві доби

(Закінчення на ст. 3-ій)

УСМІХ І СЕРЦЕ

(Слово про Луку Мишугу)

Ось уже сорок днів і сорок ночей спить Лука Мишуга засвітнім сном. Спить після трудящого життя на цвинтарі в Нюарку під прибраною землею.

Сорок днів і сорок ночей!..

А мені все здається, що приїду до редакції „Свободи" і застану Мишугу за столом, схиленого як завжди над повінню паперів. „Доброго здоров'я, Докторе!" „О!" — відповість і всміхнеться. Всміхнеться тою, тільки йому притаманною усмішкою, яку я і багато інших добре пам'ятають. Всміхнеться, хоч може перервав речення статті, чи дату листа, хоч може мав нині десять таких відвідин... Я це знаю, але тяжко мені, просто не можливо не відвідати його, коли заходжу в будинок Народного Союзу.

— Сідайте! — вкаже крісло з купою часописів.

Я ці часописи зрівняю, щоб краще було сидіти, і заберу йому десять мінут направду дорогого часу...

А нав'язуючи до останньої нашої розмови (з-перед місяця, або й більше!) скажу: „А все таки мені здається, що"..., або: „Ви останнього разу сказали"...

І так було кожний раз...

Перед Америкою бачився я з Мишугою в тридцятих роках, у Черчі, біля Рогатина. Минуло з того часу добрих двадцять років. А як тільки я приїхав до Америки, як тільки зайшов до „Свободи" і привітався з Мишугою, то зараз почав: „Пам'ятаєте, Докторе, ми говорили в Черчі про"...

Є люди, з якими ви ніколи не кінчите розмови, бо ніколи з ними не розходитесь, хоч би не бачились Бог зна як довго...

Був тоді в Черчі погідний, тихий вечір. Сонце вже сіло за недалекий ліс підходила ніч і застеляла фіолетними серпанками золоті килими збіж. Від лісу набігав пахучий вітер а з пасовища спів нічліжан. Ми з Мишугою йшли польовою доріжкою, — куди? — отак, перед себе, як ідеться на феріях, ідеться, щоб балакати, ідеться, щоб спочивати. Вийшли на горбок, Мишуга став, дивився, слухав, а врешті каже: „Пане товаришу! Є може на світі кращі вечори, але все таки вони чомусь не такі!.."

І в тому одному реченні відбилася душа і світогляд Мишуги.

Справді, є гарні вечори на світі.

Хочби тут, у Північній Америці...

Небо забагровіє, аж за очі хапає. А де не сягає багра — така блакить, аж очі липнуть. А там — у нас — усе ніби пастелями мальоване. Через те, може, і спів птахів, і пісня людей такі до природи достроєні...

І був знову вечір. Добрих двадцять років пізніше. На „Союзівці". Ми з Мишугою сиділи під крислатими деревами і дивилися в замріяну далину. Перед нами глибока долина, і далі лісисті горби, ніби Турганщина, або, Криничина.

— Пригадуєте собі вечір у Черчі... — почав Мишуга далеким голосом. — Деркач, перепел, пісня нічліжан і той запах лісу...

— І ми двадцять років молодші — докинув я.

— Правда, пане товаришу!..

І тихо...

З глибокої долини, що потонула вже в химороді ночі, підходить до нас сумерк.

— Як той час летить!.. — каже ніби до себе Мишуга. — Двадцять років... Гей-гей...

А я злегенька наспівую:

„Запрягайте штири коні,
коні вороні
Та поїдем здоганяти
Літа молодії"...

— Молоді літа..., калинові мости... — хитнув головою Мишуга.

А я знаю: подумав про Відень.

— І Ґрінцінґ! — ніби продовжую його думку.

Подивився підзорливо на мене:

— Що вам Ґрінцінґ у голову заліз!?

— Отак!.. Миле місто, Відень...

— Бестія! — всміхнувся.

І тихо...

Так тихо, що чути, як цикає годинник життя.

— Ет! — кинув словом як камінцем. — Ходім, пане товаришу на один коньяк.

— Не піду.

— Чому?

— Бо ви все платите.

— Не говоріть дурниць!

І ми пішли...

А іншим разом, у тій же самій „Союзівці", як висипалися на небо зорі, а молодь танцювала в „Веселці", ми сиділи в парку на лавочці.

— Ох, щось сьогодні дуже мене болить.

— Докторе! Ви вже двадцять років нарікаєте на болі, але я думаю, що ви ще мені напишете посмертну згадку.

— Не плетіть! Зовсім певно, що ви мені.

— А я вам ручу, що ви мені.

Мишуга тільки всміхнувся. Але чи мені так по ночі видалось, чи справді так було: його усміх не був такий, як звичайно...

На його вийшло — я пишу.

Сорок днів і сорок ночей спить уже Лука Мишуга засвітнім сном. Спить тілом, бо дух його вже в ясних висотах.

І уявляю собі, що коли прийшов під браму раю, то Святий Петро спитався:

— А жив ти праведно на землі?

— Не знаю, Святий Петре, але старався.

І всміхнувся.

А Всевідучий глянув на усмішку Луки Мишуги, підніс руку і сказав:

— Хто має таку ясну усмішку, той має і світле серце, а хто має світле серце, того со святими упокою. Впусти його, Петре!..

Р. Купчинський

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських [illegible].

Йосиф Шварц

ЛЄПАТОВ РІШАЄ...

(6)

В той час була популярна приповідка: „Хочеш сесть (потрапити до в'язниці), єдь в Москву".

З Галаном я ще раз здибався в їдальні будинку українського уряду. Він запропонував мені сісти разом з ним за один стіл. Розповідав, що ледве втік зі Львова до Уфи. Потім його відкликали до Куйбишева, а пізніше — до Москви. Кілька разів просився на фронт, але не пустили. Ванда і Єржи Борейша порадили Галанові вступити до польської армії, але Корнійчук сказав, що українському письменникові там не місце. Галан плянував у майбутньому повернутися до Львова на працю в редакції „Вільної України".

На моє питання, де працює зараз Ткачук, Галан відповів:

— Лінивий, не хоче працювати, а таким людям знаєте, де місце?

Одного дня я сидів з Ткачуком в парку культури і відпочинку ім. Горького. Він був блідий, по-військовому вдягнений. Я намагався його підбадьорювати, але він мовчав.

— Я хворію, — говорив він, — і Бог знає, чи побачу коли рідний край.

— Не треба, товаришу Ткачук, тратити надії. Ви ще молоденький, скоро повернетесь до Львова. Чи ви собі пригадуєте Забрідки і хатину ім. Новаківського?

— Так. Було колись на Вкраїні... Я тоді був щасливий з дружиною. Маковиця, Синячка, а маленька церква Студитів... Ах, Боже мій! Це ж мені давало надхнення писати. Як появилася моя перша книжечка „Синічички", то всі мене полюбили, а тут усі мене цураються.

— Товаришу Ткачук, чому ж би вам тут щось доброго не написати? Ось я якраз довідався, що вони радо друкуватимуть матеріяли з гуцульського життя, а ви ж майстер на це.

Ткачук відповів:

— Я вже писав, але їм не подобається. Кажуть, що не актуальне. Тут вимагають аґітки, а це в мене якось не йде. Мені, знаєте, товаришу Шварц, ліпше було в робочому батальйоні, ніж тут, в Москві.

В мене перепустка була лише до п'ятої години вечора, і ми мусіли попрощатися. Домовились про наступну зустріч, але, як я потім довідався, Ткачука відправили на фронт до якоїсь редакції.

Панслов'янський і жидівський антифашистські комітети

На вулиці Кропоткіна 10-12 у Москві верхні поверхи займав Панслов'янський Комітет. Поверхом нижче був Жидівський Антифашистський Комітет та редакція часопису „Ейнікайт" („Єдність"), що був органом цього Комітету. Часопис виходив тиражем у три тисячі примірників і призначений був більше для закордонного, ніж внутрішнього вжитку. Тоді в Москві мешкало приблизно пів мільйона жидів, а в усьому СССР — до трьох мільйонів. Мене запевняли, що часопису не продається більше як тисячу примірників. Правда, час від часу він містив статті в національно-р е л і гійному дусі („Жидівський народ живе" і тому подібне).

Це було в часі, коли голова цього Комітету артист Міхоелс та поет Іцик Фефер їздили по ЗДА і Канаді з аґітаційними промовами під кличем „Тисяча танків для совєтської армії, що воює з німецькими загарбниками". Як українцям дозволяли писати „Любіть Україну", так само й жидам дозволяли користуватися національними гаслами. Особливо багато таких гасел випускалося на експорт, а в „хаті" провідні становища займали випробувані комуністи, вірні „батькові народів": головним редактором часопису „Ейнікайт" був комуніст Епштейн, співробітниками також партійні, такі, як Добрушін, Фефер, Ністор та інші.

У редакції я познайомився з жидівським письменником з Польщі Берл Марком. Застав також Давида Гофштейна, якого знав ще з Уфи. Розповів їм про антисемітські настрої на нашому заводі. Марк слухав мовчки, але Гофштейн, нахмурившись, сказав:

— У той час, як наша доблесна армія б'є гітлерівців, жидові соромно говорити про совєтський антисемітизм.

І тихим голосом порадив мені бути обережним і не забувати, що я — в Москві. А потім порадив мені зайти до нього в готель „Інтурист", де мешкають майже всі письменники України.

Не „на запад", а „на север"

Бажан виїхав до Києва, і моя справа з переведенням на іншу працю застрягла. Тим часом відносини на заводі погіршилися. Майор Марков став нервовим, певно мав неполадки з пляном. Приїхали інспектори: маршал інженерних військ Воробйов та генерал Зотов. На місце Маркова призначено капітана Сулханова, вірменина. Перевели також на іншу працю капітана Коровкіна, капітана постачання Килкіна та капітана Штейнберґа. Інженер Іванов, хоч і не був моїм безпосереднім начальником, почав до мене чіплятися.

Коли я розповів про антисемітизм Іванова Гофштейнові, то він порадив мені зайти до Рильського. Мешкав Рильський, як і всі письменники з України, в одній великій кімнаті з дружиною і хлопчиком. На маленькому столику стояла машинка до писання, за цим столиком він працював. Рильський вже знав мене, бо Рибак передав був йому мій твір „Прут стогне". На засіданні ухвалили цей твір друкувати.

Максим Тадейович порадив мені перш за все написати заяву начальникові з проханням вислати мене на фронт. А якщо начальник не відпускатиме, то він, Рильський, буде клопотатись за мене іншим шляхом.

На моїй заяві підполковник Дельвіґ червоним олівцем наклав резолюцію: „Отказать!" Збирався я вдруге зайти до Рильського, але саме тоді дістав запрошення зайти до Панча попрощатись. Спілка письменників України перенеслась до Києва, і письменники виїжджали з Москви. Панч жив у іншому готелі в одній кімнаті з дочками і внуком, а Копиленко з дружиною і хлопчиком мешкали поряд. За столом під час вечері цікавились, як колись, перед війною жилося в Польщі. Копиленко розпитував про життя української інтеліґенції в Галичині. Панч цікавився лише письменниками. Він говорив:

— Знаєш, Шварц, мені найбільше сподобався Самчук. Прекрасно написав він „Волинь". Талановитий парень, шкода, що не у нас, для нього в нас було б велике майбутнє.

Панч написав листа Рильському і просив, щоб я його передав на другий день Максимові Тадейовичу, бо й він уже збирався виїжджати до Києва. На прощання Панч і Копиленко подарували мені на згадку свої книжки з автографами.

Рильський прийняв мене дуже ввічливо. Якраз в нього був касир спілки (вірменин, прізвище якого я забув). Він видав мені авансом 1500 рублів за повість „Прут стогне", яка вже була здана до друку.

В моїй присутності Рильський написав листа генералові Зотову з просьбою, щоб мене відкомандирували на фронт, по можливості ближче до Карпат, де б я міг збирати матеріяли для українських журналів, одночасно сповняючи військову службу. На прощання Рильський подарував мені свою книжку з автографом. Сьогодні вже не пригадую, але то, здається, була його найновіша збірка „Мандрівка в минуле".

ПОВІДОМЛЕННЯ УКК

Український Конґресовий Комітет Америки повідомляє всі членські Організації та Установи,
що ШОСТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ відбудеться в днях 28, 29 і 30 травня 1955 року в готелі КОМОДОР в м. НЮ ЙОРКУ, 42-га вулиця і Лексінґтон Евеню.

У зв'язку з тим подаємо до загального відома наступні інформації:

1. Кожна українська організація або установа, що є членом УККА, має право вибрати і вислати своїх делеґатів на Шостий Конґрес Американських Українців.

2. Установа: а) що має не менше 20 членів, а не більше 100 членів, має право вислати 1 делеґата.
б) Якщо має понад 100 членів, має право вислати 2-х делеґатів.

3. Делеґатом може бути вибраний тільки той українець чи українка, що є реґулярним платником Національного Датку на Український Народний Фонд в Америці.

4. Організація чи установа, що досі не є членом УККА, може подати аплікацію про приступлення в члени УККА до 30 квітня 1955 року.

5. Кожна членська організація, яка хоче взяти участь у VI. КОНҐРЕСІ, має обов'язково вирівняти членські вкладки за попередні роки. Організації, що приголосилися після V. КОНҐРЕСУ, мають вирівняти членські вкладки від дня свого вступу, але принаймні за 1954 рік.

6. Членська вкладка на рік: а) найменше $10.00 — платять організації, що не мають більше 100 членів. б) найменше $20.00 — мають платити організації, що мають понад 100 членів.

7. Реєстраційна оплата за кожного делеґата: $18.00 (в оплаті є вже і ціна білету на Ювілейний Бенкет та інші імпрези VI. КОНҐРЕСУ.

8. Виказ Організацій та Установ, що візьмуть участь у VI. КОНҐРЕСІ і список їх делеґатів буде надрукований в Конґресовому Альманаху.

9. Окремі запрошення, формуляри та реєстраційні листки будуть розіслані за посередництвом Відділів УККА і за посередництвом Центральних Організацій.

ЕКЗЕКУТИВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

ВИЗНАЧНА НАУКОВА ПОДІЯ

Вільні науковці обговорюють совєтознавчі проблеми

(1)

Простора заля Мюнхенського університету, що перед кількома місяцями була місцем конференції, скликаної у вигляді протесту проти переяславських святкувань, знову стала предметом уваги численних українців і чужинців. Понад 500 осіб упродовж трьох днів перебувало тут на науковій конференції, присвяченій насвітленню тематичного циклу „Національна політика СССР від початку другої світової війни дотепер".

Три кінцеві дні першого тижня березня пройшли в Мюнхені під знаком цієї визначної наукової події, так що, не помилившись, можна ствердити, що мета нещодавно посталої „Незалежної Асоціяції Дослідників Совєтської Теорії й Практики в Національних Проблемах", що скликала цю конференцію для обміну вільними думками совєтознавців, була цілком осягнута.

Десятки українських і чужинецьких науковців, публіцистів та громадянства зібралися 4-го березня ранком на відкриття конференції. Відчувається піднесений настрій. Майже в кожного в руках нотатники й олівці.

Конференцію відкривають Голова Асоціяції проф. Юрій Бойко в українській мові і проф. В. Орелецький в німецькій. Оголошуються численні привітання, що наспіли з різних кінців світу.

Побажання успіхів переслало ЦПУЕН, Товариство українських інженерів і техніків, УВУ, УТҐІ, Бюро бездержавних чужинців, Баварське Міністерство Освіти і Культури, ЛВУ з Канади, одержано привітання також від редактора „Українського Квартальника" проф. Чубатого, УВУ, УНЄ з Парижу, „Зюддойче рундфунк", телефонічний привіт надіслав проф. Смаль-Стоцький з Америки. Поза цим ще довгий ряд привітів...

На трибуні професор Юрій Бойко. Його доповіддю „Російське історичне коріння большевизму" започатковується ділова праця конференції.

Тема ця, як зазначив доповідач, має велике засадниче значення і визначає цілу діяльність Асоціяції. Розробкою її Захід займався лише принагідно. З українців порушували цю тему лише Дм. Донцов, а також Сікорський у своєму „Сталінізмі". Натомість росіяни скорше заплутували, ніж висвітлювали це питання.

У свій час Достоєвський блискуче змалював тип, прямувавшого до большевизму, російського революціонера, розкрив вузькість його духової настанови, узасаднене богоборництво, хворобливий дух месіянства.

Мережковський у творі „Грядущий хам" намагався дати сильветку большевизму, як вияв хвороби російської духовости. Бердяєв у працях „Світогляд Достоєвського" і „Філософія нерівности" гостро змалював большевизм, але в „Російській ідеї" вже пом'якшив тон, вважаючи большевизм лише періодом у російському становленні (він і Дан, що розглядав Сталінську конституцію, як крок до демократизму, довели ідейне роззброєння еміґрації перед большевизмом). Вигідно відрізняється від них Філатов, який ствердив зв'язок теорії й практики Леніна з російським життям.

Доповідач підкреслив, що Маркс чекав успіху своїх ідей у промислових країнах, а не в Росії. Проте, вийшло навпаки. Однак російські адепти марксизму були й його русифікаторами. Характеристично, що Ленін і Луначарський прихильно оцінювали Герцена, якого неґували Маркс і Енґельс.

Твердити, що большевизм лише в 30-их роках почав висувати російські проблеми, не є правдивим. Прелеґент навів приклади з життя Леніна, а також письменників Горького й Гладкова, виявляючи в їх діяльності російський націоналізм.

Совєтський інтернаціоналізм був тісно зв'язаний з новою різновидністю російського месіянізму, він був продовженням російських духових традицій 19-20 стол. і виявив себе як зручна форма для маскування російського націоналізму. Тоталітаризм є також явищем російського походження, як і нігілізм та вибухова гістерична антирелігійність. Безособовість російського історичного процесу, автоматична дія маси громадою знайшли в большевизмі повніший вираз. Водночас слов'янофільське і народницьке схилення перед колективним розумом привели до своєрідностей совєтської псевдодемократії.

На закінчення доповідач зазначив, що в російському духовому багажі є небагато проявів, що могли б протиставитись большевизмові, отже, Росія потребує опіки.

Доповідь на тему: „Московська *православна церква як носій* імперіялістичної політики Кремля в світі" прочитав Всч. о. прелат, проф. Петро Голинський.

Він схарактеризував цілий розвиток релігійної ідеї в Росії, як основи російської державної політики і далі подав історичний нарис імперіялістичної ролі російського православ'я, особливо в боротьбі проти українських церков, творення від давніх часів церковних єпископських областей, дієцезій для обрусіння всього неросійського елементу, висвітлив ролю російської церкви в загальній політиці Росії і змалював широкий образ заякорення совєтських церковних впливів у всьому світі, а також чітко пов'язав загальну совєтську політику з церковною практикою патріярхату.

З доповіддю „Основні риси совєтської національної політики" виступив гість з Риму, голова італійсько - українського Товариства проф. А. Джяніні. Подаючи історичний розвиток загарбницької політики большевиків, їхню захланність завдяки підступу й політичній спритності теперішніх сателітних держав, промовець розглянув совєтську практику в національному питанні, заторкнув розвиток совєтської національної політики в країнах сателітів східньої й центральної Европи, а також в Азії, і торкнувся її внутрішніх принципових вад.

Пополудні з доповіддю „Національна політика большевиків на службі їхньої військово-стратегічної підготови до війни" виступив генерал хорунжий Микола Капустянський. Він зазначив, що сьогодні СССР, як володар безмежних просторів своєї імперії та зверхник бльоку комуністичних держав, став ще міцніший і загрозливо - аґресивний. Методи, суть і форми большевицької пропаґанди від 1917 року мало змінились, але досвід історії доводить, що та пропаґанда втрачала свою ефектовність і навіть зазнавала поразки в боротьбі з національними арміями. Українська армія в 1919 році своєю героїчною боротьбою зірвала черговий похід на Румунію й Угорщину. На жаль, Захід не врахував сили поневолених народів СССР і продовжує цю свою помилку дотепер.

Докладно зхарактеризувавши мілітарні сили обох коаліцій у майбутньому ударі і евентуальні фронти, доповідач відзначив, що можливими союзниками большевиків буде Китай, Індія, а пропаґанда їх матиме успіх серед арабів і мусулманів. Гармонійна, широко закроєна визвольна політика Заходу і відповідно препарована пропаґанда та опертя його на революційний спротив поневолених народів СССР і сателітів може ґрунтовно захитати запілля СССР і послабити його боєздатність. Потрібна теж організація національних армій опертих на державницьку політику керівних осередків поневолених народів, що забезпечить їм у майбутньому державну суверенність.

Після доповіді професора Юрченка „Національне й інтернаціональне в большевизмі", в якій доповідач використав майже ті самі матеріяли, що лягли в основу першої доповіді, але подекуди прийшов до інших висновків, розгорнулася дискусія, в якій взяли участь проф. Ю. Бойко, Ігор Журливий, ред. Майстренко, проф. Юрченко й ген.-хор. Капустянський, які обмінялися думками з приводу прослухання доповідей.

(Продовження буде)

Голос Читача

ХРУЩ, ЧИ ХРУЩОВ?

В цікавій статті В. С-ко „Летять маленковці" („Свобода", ч. 46) є уступ, з яким не можна погодитись „на віру", не вважаючи на категоричність вислову шановного автора. В. С-ко пише: „До речі, не „малорос Хрущ", як то через незнання представлено його в одній українській газеті, а „істінно-русскій человек" і т. д.

Ґенеза українських прізвищ (Миколишин, Павлишин, Миколаєнко, Павленко, Липата Сорока, Макогон, Кібець, Хрущ і т. д.) настільки ясна, що не потребує геральдичних дослідженнь. На Україні, особливо в Запоріжжі і Таврії, є багато Мілерів, Шнейдерів, які так зденаціоналізувались і украйінізувались, що в їхній „зовнішності і ментальності" нічого вже не лишилось німецького. Але хто буде заперечувати їх німецьке походження? Так могло статись із Хрущовим, який з українського Хруща в минулому (може дуже давньому) перетворився на „істінно-русского" Хрущова. До речі, слова „хрущ" в російській мові зовсім немає. Росіяни цього жука називають „Майский жук". Для нашого перетворення не потрібно було навіть подавати прохання на „височайшеє ім'я" про зміну прізвища. Це міг зробити звичайний бунчужний (фельдфебель) царської армії. Складаючи реєстр своєї сотні, такий бунчужний, дійшовши до прізвища „Хрущ", авторитетно заявляє рекрутові:

— Какой там Хрущ? Будеш Хрущов! Понятно?

— Так, точно! — і Хрущ стає Хрущовим. А коли він внаслідок хорошої служби стає молодшим офіцером і дістає відповідні офіційні папери, то Хрущовим він лишається на завжди. Взагалі москалі часто змінили українські прізвища на свій лад. Хіба із синів чернігівського козака Розума не вийшли графи Разумовські?

Наш відомий публіцист Брадович назвав Хрущова „малоросом" не через „незнання", а певно приймаючи до уваги ґенезу цього прізвища.

Чи „малоросійське" походження Хрущова — ката нам миле — це вже інша річ.

Т. Сидоренко.

Мій шановний опонент п. Т. Сидоренко своє твердження про українськість прізвища, а з тим і про українське походження першого секретаря комуністичної партії СССР, спирає на тому, що слово „хрущ" є неподільною власністю української мови. Я думаю, що тут він не має рації. Крім книжної назви „майський жук", російська мова, а надто в переходових говірках, на означення цієї комахи також має слово „майка" і „хрущ", і в цьому легко переконатися, заглянувши в російський академічний словник Ушакова і „Словарь живого великорусского языка" Даля. Російсько - український словник М. Уманця і Спілки в російському реєстрі також подає слово „хрущ". Є слово „хрущ" в російському реєстрі і „Русско-Украинского Словаря", видання державного видавництва чужоземних і національних словників у Москві з 1948 року.

Отже, фельдфебелеві, що муштрував колись діда чи прадіда нинішнього першого секретаря компартії, не було потреби переробляти його прізвища на московський копил.

З скупих біографічних даних про Нікіту Хрущова довідуємося, що народився він на московських етнографічних землях і, хоч довший час в різних ролях перебував на Україні і часом любив виступити перед народом в українській вишиваній сорочці, — вважає він себе ца росіянина і принагідно підкреслює свою приналежність до „зверхньої нації" — московської. Тож немає ніякої чести й потреби анектувати його навіть до „малоросів".

Ось чому й допустився я у своїй статті такої категоричности вислову, твердячи, що Нікіта Хрущов є „істинно-русскій человек", а ніякий „малорос Хрущ".

В. С-ко.

ЛІКАР І ДЕНТИСТ ПРОТИ ФЛЮОРИЗАЦІЇ ВОДИ

Ню Йорк, Н. Й. — В Ню Йорку проєктується ввести флюоризацію води, щоб запобігти псуванню зубів, головним чином у дітей. Але цій справі противиться голова Ню-Джерсійського Відділу Американської Академії Дентистичної Медицини, д-р А. Аллен Лондон, заявляючи, що є ще „багато невияснених проблем в цій справі, і не знати, чи флюоридована вода безпечна для зубів." Д-р Лондон не певний також, що флюоридована вода дійсно запобігає нищенню зубів, бо дотеперішня статистика не досить переконлива. Він твердить, що така вода може бути навіть шкідливою для осіб, дуже вразливих на хемікалії. Те саме заявляє і д-р Вільям Волф, професор дитячої дентистики в Нюйоркському університеті.

З наших буднів

КОБЗАРСЬКА СПРАВА

Филаделфія, столиця Квейкрів, в нічому не хоче поступатись нашій Метрополії. Ми маємо УКК, вони мають ЗУАДК, в нас є щоденник, і у них щоденник, в нас є театр, і в них театр, в нас своя „Думка", в них — „Кобзар".

Хор „Кобзар", маю на думці. Репрезентативний.

Хор „Кобзар", що виступить у нас з концертом 3-го квітня, це має бути якась атомова бомба в співаному мистецтві! У Филаделфії розповідають про нього леґенди, і, що дуже цікаве, хвалять його майже всі партійні середовища.

Добродій, що рік тому не „признавав" дириґента того хору, минулої неділі каже мені:

— Нікуди правди діти — такого дириґента і такого хору ви не маєте!

Велл, поживемо — побачимо. І почуємо. Покищо почуємо і побачимо вже завтра, у Фешен Інституті, филаделфійських „Гайдамаків" під командою Володимира Шашаровського. Так склалося, що Йосип Гірняк повіз до Шікаґо „Пересаджені квіти" і не міг нам показати своїх власних „Гайдамаків", в Курбасівській редакції. Тим, що бачили їх колись в Німеччині, в постанові Театру-Студії, цікаво буде порівняти обидві інсценізації.

Другим козирем завтрішнього Шевченківського Свята буде вступне слово поета Євгена Маланюка. Звичайно добре поінформований „Лис Микита" приніс вістку, що, нібито, пан Євген записався до „Партії Ювілятів"... Тимчасом по Ню Йорку пішла фама про його неприховані симпатії до ще одного середовища. А все почалося від... христин, точніше — від посвячення прапору ООЧСУ, на якому наш визначний поет виступав одним з хресних батьків, поруч п. Дмитра Галичина і генерала Павла Шандрука...

І радісно щеміло серце патріярха, професора Вовчука, що влаштував ці соборницькі хрестини! „І я там був, мед-горілку пив, по бороді текло, а в роті не було"...

Втім — всі знаки на небі, на землі і на „давтавні" промовляють за те, що ще цього року буде в Ню Йорку одне Шевченківське Свято... Сто років тому, чи й більше, Великий Кобзар, ніби передчуваючи віщим духом наше еміґраційне розбиття, кликав до всіх живих, мертвих і ненароджених ще земляків, тобто до нас, у цьому випадку:

„Обнімітесь, брати мої,
Молю вас, благаю!"

Якби ми так частіше пригадували собі цей та інші його заповіти, то від цього була б більша користь для нас, і для нашої справи, як від „академічних" дискусій на тему — чи малювати Шевченка в кожушині, чи у фраку, в кучмі, чи без кучми.

А, між іншим, цікаво б знати, як його покажуть на завтрішній Академії?..

Ікер.

„КУКУРУДЗЯНА ДОБА" В СОВЄТАХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

голодівки худоба була неспокійною, рідко лягала, лизала свою шкіру. Потім — мало рухалася й лежала, скорчившись". Хрущов сказав, що „теорія" про голодування худоби — річ не нова. Вже циган пробував навчити свою кобилу жити без корму.

„Суспільне господарство" — так називаються колгоспи — вимагає рільничих машин, а „в нас ще нема достатньої кількости машин для жнив... наше господарство потребує великої кількости нових тракторів і комбайнів... я не можу сказати скільки... Треба підрахувати, скільки треба, і будувати нові фабрики... Треба більше погноїв. Мінеральних добрив покищо ми даємо менше, ніж в багатьох капіталістичних країнах".

Хрущов дав вичерпний образ „досягнень" колективізації і безвихідного стану рільництва в обличчі можливої світової війни. То не чергова комедія з „самокритикою".

Висуваючи „кукурудзяну добу", яка має поповнити недостачу товщів, Хрущов мусів похвалити „кукурудзяні осягнення" американських фармерів, і це викликало несподівані наслідки: одна з газет у стейті Айова, довідавшись про „компліменти Хрущова", висловила думку, що було б добре, якби „совєтські фармери" відвідали Айову й на власні очі побачили кукурудзу й свиней. Кремль вхопився за ту думку, заявив, що вишле „делеґацію спеціялістів і запросити американців відвідати їхні колгоспи. Президент Айзенгавер сказав, що це „була добра думка". А в пресі навіть промайнула вістка, що відвідини „фармерів", безпосередні зустрічі можуть збільшити порозуміння між обома народами. Але на тому справа й згасла. Мало бракувало, щоб почалася „кукурудзяна дипломатія".

„Створення харчових резерв" є незмінним завданням Совєтів. Адже треба бути готовим до війни. Навіть атомова війна вимагає, щоб військо було, бодай, нагодоване. Трудно вимагати, щоб третю „вітчизняну" війну провадили бійці з пшеницею в торбинках, ентузіязмом в серцях і розрахунком „на трофейні харчі". Союзника, який за минулої війни годував совєтську армію своїми консервами, вже не буде.

Про це головно думає кремлівська верхівка, а не про „піднесення харчування населення". Цим Совєти не звикли клопотатись.

ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ Д-ра МИШУГИ

СКЛАДАЮЧИ, ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ЙОГО МОГИЛУ, ПОЖЕРТВИ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

СПИСОК Ч. 4.

Відділ УНС ч. 25	$25
Павлина Авраменко	25
Д-р Роман Осінчук	20
Роман Олесницький	10
Д-р Іван Василечко	10
Мих. Суховерський	10
Петро Одарченко	10
Тарас Шпікула	10
Софрон Федів	5
Данило Слободян	5
Зенон Стефанів	5
Разом	$135

Безпосередньо в канцелярії ЗУАДК склали:

Олена Лотоцька від Союзу Українок Америки	$25
Д-р В. і Ярослава Ґалани	15
Михайло Дубас	10
Павлина Різник	10
Леся Кінаш	10
Марія і Степан Гарбузи	5
Тетяна Горащенко	5
Люба Верницька	5
Оксана Ґенґало	5
Остап Тарнавський	5
Іван Норитко	5
Д-р Матвій Стахів	5
Олекса Батюта	5
Разом у ЗУАДК	$110

ПОВІДОМЛЕННЯ

Пляннуючи публікацію окремого видання про життя і працю сл. п. д-ра ЛУКИ МИШУГИ, звертаємося цією дорогою з великим проханням до всіх тих наших громадян та осіб, які могли б на що тему подати будь-які інформації, зокрема до приятелів, знайомих та співробітників Покійного в поодиноких періодах його життя, приготовити і надіслати нам ці матеріяли впродовж, по можності, найближчого часу. Зокрема прохаємо в цій справі шкільних Товаришів Покійного та його Товаришів зброї і праці в будівництві Української Державности, бо власне з тих часів є в наших матеріялах про Покійного найбільші прогалини, подібно, як і в інформаціях про його особисте життя перед приїздом до ЗДА. Для підготови плянованого видання мають велику вартість спомини про Покійного, вісті про зв'язані з ним події, фотосвітлини, листи, як теж і принагідні публікації.

Всі ці матеріяли та переписку в цій справі прохаємо скеровувати до Редакції „Свободи".

В-во „СВОБОДА"

З УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛАТЕЛІЇ

"DER UKRAINE - PHILATELIST" N. 4(6. Dezember 1954. Hamburg.

Останнє число під редакцією Д-ра Д. Шмідта знову подає цікавий і дуже цінний матеріял про українську філателію, а саме: Ernst Becker, „Ukraine im Illustrieren Briefmarken-Journal der Gebr. Senf (Leipzig) 1918/1919". Dr. D. Schmidt, "Aus dem U.P.V." Тут знаходимо повідомлення про підготовку до видання нового каталогу українських марок, про новий марочний матеріял, про обмін марками, про нагороди цілої черги збірок України на світових марочних виставках, а також про нових членів Т-ва. — Dr. Seichter, "Ukraine-Philatelistisches". Тут знову ціла черга ново-відкритих українських клясичних марок, так само як і фальшовань. Далі іде про сучасну українську філателістичну літературу, де згадуються останні числа „Філателіста" (Ню Йорк) і „Поштових Вістей УНРади" (Мюнхен) і тд. Дійсно фаховий журнал.

Капітан-Лейтенант фл.
Святослав Шрамченко.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

ПОТРІБНО РОБІТНИКА
з досвідом до шкіряних виробів. Обізнаний з машинами Singer до шиття. Мала фабрика в Hackensack
Телеф. Dia 2-5906

ДО ЧИЩЕННЯ ВІКОН
Досвідчений.
Висока платня — всі користі.
HACKENSACK WINDOW CLEANING CO.
300 Atlantic St., Hackensack, N.J.
Diamond 2-2065

ДЖЕНІТОР — YORKVILLE
до 9-родинного дому.
Тільки гаряча вода.
3 кімн.апартамент.
Телефонувати:
MO 2-5230

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ДІВЧАТА
Потрібно дещо досвіду при Zig-Zag машинах. Голоситись:
ART SILK
23 W. 36th St., New York City

МЕШКАННЯ

ШІКАҐО ДО ВИНАЙМУ
6-кімн. апартамент — 3-ій поверх, парове огрівання. Свіжо відремонтований і прикрашений. Рент $110.00 місячно. Близько St. Nicholas Church і школи.
2316 West Rice Street

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невралгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатягання мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знаменитy поміч, яку вони дістали іноколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день торture, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоношi при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ____
Адреса ____
Місто ____ Стейт ____

✝

Ділимося сумною вісткою, що з Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність по короткій і важкій недузі на 3-ій веснi життя 17-го березня 1955 року наш Найдорожчий Син

БОГДАН-МИКОЛА РИНАСЕВИЧ

Похорон відбудеться в понеділок, 21-го березня, о год. 10:30 рано з похор. заведення П. Яреми до церкви св. Юра в Ню Йорку та на цвинтар Кальварію.

Горем прибиті
батько **МИХАЙЛО**, мати **ІРИНА**
бабуня **СОФІЯ КОРОЛЮК**
сестричка **ОЛЕНА**, братчик **СТЕФАН**.

ЛІКУВАЛЬНЕ ЗІЛЛЯ

Якщо Ви терпите від болю голови, крижів, не можете спати, маєте черевні забурення, відчуваєте нервозність і змучення спричинені часовою недиспозицією — вживайте лікувальний чай ✝ 1 ZOLAX. Це спеціальна формула виготовлена з 21 родів европейського і місцевого лікувального зілля. Ціна $1.00 за пачку. Маємо на складі сотні родів зілля. Висилаємо безкоштовно український список. Наша фірма є одна з найбільших у-країнських фірм, яка продає різні зела.
WORLD HERB CO.
459 — 18th Ave., Newark 3, N. J.

ВЕСІЛЬНІ ПРИНЯТТЯ
... заплановані до перфектності

Найкращі страви... Фахова обслуга... Велика балева заля й інші гарні залі на приняття бенкети... забави... й ін. нагоди, що задум. робити.
• Ввічл. обсл.
• Поміpк. ціни
• Особл. увага
BEEKMAN TOWER HOTEL
on exclusive Beekman Hill
E. 49th St. at 1st Ave., New York
Banquet Dept. EL. 5-7300

ДЛЯ ШКІЛЬНОЇ ДІТВОРИ
найкращою лектурою — це історична повість з козацьких часів
БОГДАНА ЛЕПКОГО
КРУТІЖ
Ціна тільки 75 цт.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

Ол. Неприцький-Грановський:
ІСКРИ ВІРИ
Поезії, том 5
Ціна $1.50.
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City 3, N. J.

ФУТРА
на замовлення різного рода.
ВІДБІР І ДОСТАВА НА ПЕРЕХОВУВАННЯ.
FUR STORAGE

J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 E. 7th ST., N. Y. 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

УВАГА — нова книга
ІСААК МАЗЕПА
Борець за волю України.
Написав
ПАНАС ФЕДЕНКО.
Ця книга є документом нашої славної визвольної боротьби.
Цю книгу повинен прочитати кожний свідомий українець.
Ціна $3.00
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

MISCELLANEOUS

FURNITURE REFINISHED
ВЕЛИКА МОДЕРНА КРАМНИЦЯ
45-річний досвід.
Вся праця гарантована.
Даром кошторися.
Cummings, HA 4-8147
3739 — 58 St., Woodside, L. I.

Добрі Родичі
забезпечують будуччину своїх дітей, посилаючи їх до доброї школи, що заправить їх до всіх життєвих потреб.
Потрібно косметичок
у великому числі
• Вчіться тепер, щоб зараз зайняти місце з найбільшою платнею.
• Не відкладайте! ГОЛОСІТЬСЯ ТЕПЕР!
• Тепер формуються курси. Приймається від 16 р. життя. Курси починаються кожного понеділка.
• Починайте ТЕПЕР... Заплатіть пізніше.
JERSEY STATE BEAUTY ACADEMY
"School of Hair and Beauty Culture"
2828 Hudson Boulevard
JERSEY CITY 6, N. J.
At Journal Square
Phone JO. 2-6878

R. DRZALA
77 EAST 7th STREET,
New York, N. Y.
Накривала на меблі, драперії, оббивання меблів, тапіцерування та направи.
GR. 7-1800

STADIUM Service Station
1990 Jerome Ave.
cor. 179 St. 1 bl. n. Tremont Ave.
24 Hour Service
Смарування • Направи.
Миття авт • Надання полиску.
TR. 2-9075

AUTO

Принесіть це оголошення й одержите $50 знижки.
'52 Pontiac, Cat., H.T. Hy.	$1099 ($99.00 down)
'51 Dodge, 4dr. Aut. v. cl.	$669 ($99.00 down)
'50 Chev., 2 dr. R & H	$499 ($10.00 down)
'50 Olds. Rocket, 4dr. Hy.	$629 ($99.00 down)

RIVERSIDE AUTO SALES
475 Coney Island Ave., B'klyn
(Cor. Church)
Open till 9 p.m. BU 4-8739

MISCELLANEOUS

ОГРІВАЙТЕ ТЕПЕР ГАЗОМ
Інсталюємо в одному дні.
GENERAL PLUMBING
J. Wiegel Co.
PRescott (N.J.) 7-0611
(Established 1916)

WAYSIDE, лікарня при 10 акр. землі, Mendham, Route No. 24, власність і під зарядом ресстрованих пікулювальниць. Ввесь персонал це — кваліфіковані мед-сестри, з практикою та спеціяльні пікулювальниці до дієт. Місце для реконвалєцентів і старших пацієнтів. Запрошуємо оглянути. Mendham, N.J. 3-0168.

ВІДНОВЛЕНІ МОТОРИ
$75 6 CYL.
8 CYL. $85
Гарантія.
БЕЗ ЗАВДАТКУ.
Платите тоді, коли вже їздите.
Montgomery Motors
404-408 Montgomery Street,
Jersey City, N.J.
HE 4-9487
After 6. P.M., DE 2-4682

HI-HAT CATERERS
180 W. 54 St., Bayonne, N. J.
Приняття на різні нагоди.
• в кожнім домі • в кожній залі • в the Hi-Hat
Даром паркування
Даром залі
За інформаціями телефон.
HE 6-2187 — FE 9-1671

THE HEMLOCKS ЛІКАРНЯ
Все нове й модерне. Положена при Passaic Ave., Florham Park, N. J. Директор заряду на місці. Обслуга всіх недуг. Вибір меню. На бажання священик. Персональні умови щодо приняття CHatham 4-7759

ВІДІЗОЛЮВАННЯ ДОМУ
Телефонуйте за безплатним кошторисом і подайте ім'я сусіда, якого дім ми мали б віддіїлити. Хочемо, щоб Ви були вдоволені.
Richmond Home Insulation
Phone GI 7-6827 (Est. 1937)

ЧИ ПОТРЕБУЄТЕ ОЛИВИ ДО ОГРІВАННЯ?
Якщо Ви потребуєте оливи до огрівання, телефонуйте до нашого бюра, а ми для Вашої вигоди доставимо Вам повний танк до дому. Ми доставляємо швидко в кожну погоду. Найліпше огрівання за найменші гроші.
Agents for Delco Oil Burners.
Call DElaware 3-2820
McConnel
COAL — FUEL OIL Co.
Serving Hudson County 50 Yrs.
87 Van Horne St., J. C.

Німецькі дитячі візочки
Combi-спортові візочки модерні, практичні, дешеві
Негайна доставa.
Каталоги й цінники.
ROBO-Import-Export
MAPLEWOOD, N. J.
Відкрито щоденно
1350 Springfield Avenue,
в неділю до 2-ої попол.
Tel. ES 2-6453

Можна випозичити люксусову Лімузину (відкр. 24 год.) Помірк. заплата за годину, день, тижд. або місяць. Вигідна і догідна обслуга. Обслуга на ввесь Westchester, — також щоденна їзда до Н.Й.
AL-HY Limousine Service
60 West Post Rd., White Plains
WH 8-4250 or Plaza 9-3400

MISCELLANEOUS

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДНЕСЕННЯ ПРОЦЕНТУ ДО 2% ВІД ОЩАДНОСТЕВИХ КОНТ

Починаючи від 1-го квітня 1955 р. процентова стопа

ВІД КОНТ ОЩАДНОСТИ,

без огляду на суму, буде піднесена з 1% до 2% дочислювана півтрічно.

КОНТА Є ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО $10,000 через

FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION.

Запрошуємо Вас до відкриття конта.

CITIZEN TRUST COMPANY
of
SUMMIT, NEW JERSEY

Член Federal Deposit Insurance Corporation
Member Federal Reserve System

• БЮРА •

ЦЕНТРАЛЯ — 30-32 Maple Street, Summit, N. J.
ФІЛІЯ BERKELEY HEIGHTS — 372 Springfield Avenue, Berkeley Heights, N. J.

!АНГЛІЙСЬКОЇ БУДОВИ FORD!
★ ★ ★
! AUSTIN HEALY !
!! NEW VOLKS WAGEN !!
ВСІ ЦІ МОДЕЛІ Є У НАШОГО УПОВНОВАЖЕНОГО ПРОДАВЦЯ
W. O. TAYLOR MOTOR SALES
149 5t AVENUE, PATERSON, NEW JERSEY
Tel.: AR. 4-9020

СПЕЦІЯЛЬНА ВЕСНЯНА ВИПРОДАЖ

'48 Pontiac 4 dr. Hdra.	$ 300.00
'50 Stude. Champ. 4 dr. Overdr.	$ 495.00
'51 Buick Spec. Hd. Top — Dyna	1095.00
'52 Ford-Victoria — Fd. Automatic	1195.00
'52 Chev. Del., 4 dr.	900.00
'53 Stude. Landcruiser — Automat.	1250.00
'53 Stude. Hd. Top — Auto.	1395.00
'54 Stude. — Comm., 4dr. Overdr. low milage	1595.00

З всіми приладами — повна гарантія.
ARC MOTORS
AUTHORIZED STUDEBAKER DEALER
Інші добрі авта до набуття.
BROADWAY and 215th ST., NYC. — LO 9-3800
Відкрито вечорами до 9 — в суботи до 6 год.

Це оголошення не є пропозицією продажі чогось з оцих вартостей.
ЦЮ ПРОПОЗИЦІЮ ПІДДАЄМО ПІД УВАГУ ТІЛЬКИ ІНФОРМАТИВНИМ ОБІЖНИКОМ.
НОВЕ ВИДАННЯ. FEBRUARY 10, 1955
1,200,000 уділів
GATLING MINING AND DEVELOPMENT CO., Inc.
ЗВИЧАЙНІ АКЦІЇ
(Рівновартісні 25¢ за уділ)
ЦІНА 25¢ ЗА УДІЛ
Щоб одержати інформативний обіжник вишліть поштою понижчий купон.

Gatling Mining and Development Co., Inc.
115 Albany Street,
New Brunswick, N. J.
Панове: Без зобов'язань, прошу вислати мені примірник інформативного обіжника.
Ім'я ____
Адреса ____
Місто ____ Стейт ____

РОЗШУКИ

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО РОЗШУКІВ
149 Imson Street
Buffalo 10, New York, U.S.A.
переводить розшуки за пропавшими під час всесвітніх воєн. Голоситься негайно! Ваші рідні і друзі шукають за Вами!

МАРІЯ ПЛІШ з села Зиндранови, повіт Кросно, Галичина, пошукує свого брата МИХАЙЛА ПЛІШ, що до 1945 року перебував у Німеччині. Хто знав би якусь вістку про нього або він сам, прошу повідомити на адресу:
MARIA NESTOR
620 Washington Avenue
New Haven, Conn., U.S.A.
Заграничні часописи прошу про передрук.

ПОТРІБНО ДЯКА
— даємо мешкання, нагорода по умові; під розвагу тим, що бажають жити в теплій Каліфорнії. Зголошуватись на адресу:
UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH of ST. VLADIMIR
4025 Melrose Avenue
Los Angeles 29, Calif.

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Кудлак

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте нас в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ПАВЧУ, як самому зробити рідину для волосся, так дешево, як 2 долари за галон, яка на протязі короткого часу СИВЕ ВОЛОССЯ поверне до природного темного кольору. Не переплачуйте, а робіть самі. Гарантований спосіб як зробити та вживати рідину висилаю до ЗДА та Канади по одержанні 10 долярів, а пробну пляшку рідини за $2.00
FLYT, P. O. Box 1067, Rochester 3, N. Y.

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ-ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Гарантія доставки.

ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ
ПІСНІ У.С.С-ів
в обробітці О. ЗАЛЕСЬКОГО
В'язка перша на чолов. хор, ціна 50 цент.
В'язка друга на мішаний хор, ціна 90 цент.
В'язка третя на чолов. хор, ціна 50 цент.
Можна дістати в книгарні „Свобода" 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J., та інших українських книгарнях ЗДПА і Канади.

BUSINESS OPPORTUNITY

ФРИЗІЄРНЯ
Повне влаштування, 4 крісла, 2½ кімн. мешкання, Низький рент. Краще життя. Власник продас по дуже умір. ціні з огляду на виїзд до Каліфорнії.
Телеф власника AT 9-9652

БАРА І ГРІЛ
Повне влаштування. Добре поставлено, доб. положення. Можна поліпшити умов. життя. Власник продас по дуже умір. ціні. Українська клієнтеля. Огляньте бизнес при Corner 12th Street & Ave. B, New York City.

Пекарня — Роздрібна продаж! Влаштування. Добре положення в Ridgewood. 4-кімн. апартамент нагорі і 2 кімн. апарт. позаду склепу. Власник продає з уваги на недугу.
199 Knickerbocker Avenue
Ridgewood HY 7-0750

На продаж бара і ресторан. Повне влаштування. Добре бизнесове положення. 46 St. між 8th Ave. & Broadway. Довгий винайм. Можна поліпшити умов. життя. Цей гарний бизнес власник продає по дуже умір ціні. Огляньте бизнес при:
253 W. 46 St., New York City
або кличте власн. MO 3-3010

СЛАВІСТИКА
СЕРІЯ ВИДАНЬ УВАН
на теми слов'яно- й українознавства за редакцією проф. д-ра ЯР. РУДНИЦЬКОГО.
Числа I-XX з працями:
Р. Смаль-Стоцького, Ю. Шереха, В. Чапленка, Дж. Сімпсона, В. Кірконнелла, І. Сидорука, І. Мірчука, П. Коваліва, В. Кисілевського й ін.
В оправі $10.00.
Замовляти в
SVOBODA
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

REAL ESTATE

4-РІЧНИЙ, муров., відокрем., 6-кімн. дім. Викінчений підвал з прибиральнею, холодільником і газ. печею Rusco. Охор. вікна й двері. Венецькі заслони. Багато особл. Догідно до комунік., склепів, шкіл і церков рід. віроіспов.
Phone DA 6-0811

710 Clark St., off St. George Ave. Оглядати в суб. і неділю 2-5 p.m. Будете направду здивовані, коли побачите 4-кімн. бонґало спеціяльної величини кімнати. Поширене піддашшя, дерев'яні шинґлі, олив. огрівання на воду, пластеровані стіни, ках. лазничка, в спальних засувні двері шаф. багато особливостей. Тільки $14,500. Roy Lasher, Builder, 914 Pennington St., Elizabeth, N.J.
ELizabeth 2-3102

ПЕРЕПРОВАДЖУВАННЯ
місцеве і на дальшу віддаль.
По знижених цінах
Return Load System
Обслуга солідна, швидка, обережна.
Wm. A. MORRIS, INC.
88 Barkes St., Staten Island 10
Phone GI 2-3600 or GI 2-3601

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ЗИМОВИХ РІЧЕЙ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)

має на складі великий вибір зимових КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу. Кожний капелюх гарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" від $1.99 вгору. Всі сорочки гарантовані в пранні. У великому виборі також: доціввики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й інші речі. — Повідомляємо, що маємо також відділ ХЛОПЯЧОГО ОДЯГУ, як хлопячі сорочки, спідні білля, скарпітки й інше.

Просимо зайти і переконатися про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст 8. вул. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

REAL ESTATE

ФАРМИ! ФАРМИ!
• Подаємо до загального відома, що з огляду на велике зацікавлення у купівлі фарм українськими новоприбулими до ЗДА еміґрантами, наша аґенція доложила всіх зусиль, щоб дістати якнайбільше добрих фарм і сьогодні ми пропонуємо до продажі понад 100 фарм в ціні, починаючи від $3.000 до $70,000.
• Якщо, ВИ зацікавлені у купівлі фарми та хотіли б збільшити нову українську фармерську колонію, яка складається на сьогодні з 29 родин, то просимо писати по інформації в цій справі на адресу:
VIC'S FARM AGENCY,
113 W. Division St., Neillsville, Wisconsin.
Листи писати в українській мові.

ЕКСПЕРТ фахівець НАПРАВИ всіх родів АВТ.
KIERAN & WICKERT MOTORS
340 Bay St., Staten Island, N. Y.
SA 7-7619

Заробіть гроші вдома.
ПЛЕКАНТЕ ШЕНШІЛІ
N.C.B.A. ресстровані — расові. В нас переповнені місця, тому з огляду на місце продаємо гарні пари по спеціяльних цінах.
SOUND VIEW RANCH
129 East Dover Street
Valley Stream, Long Island
Tel.: Tilden 4-6896